

Valtuutettu Eero Latvalan ym. valtuustoaloite vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelman laatimiseksi

Kaupunginvaltuusto 07.06.2021 § 74
1087/00.01.02.03/2021

Valtuutettu Eero Latvala luki ja jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

"Naantali tarvitsee Vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelman

Naantalin väestö vanhenee lähivuosina kiihtyvällä vauhdilla ja tämä on herättänyt kaupungin virkamiehet sekä päättäjät toimimaan tilanteen vaatimalla tavalla. Tästä on osoituksena perusteellisesti laadittu Ikäystävällinen Naantali -ohjelma vuosille 2021-2024. Ohjelmasta käy ilmi, miten yli 75-vuotiaiden ja 85-vuotiaiden naantalilaisten määrä tulee melkeinpä kaksinkertaistumaan nykyisestä 2500 noin 4500 ikäihmiseen vuoteen 2030 mennessä! Samalla ohjelma linjaa, kuinka ikäihmisten palvelurakennetta kehitettäessä tulee edellä kuvatun ikärakennkehityksen vuoksi painottaa ennakoivaa toimintaa, ennaltaehkäiseviä ja ikäihmisten hyvinvointia edistäviä palveluita. Näin toimien valtaosa ikäihmisistä voisi tulevaisuudessa asua kevyesti tuettuna mahdollisimman pitkään kotona eikä raskaiden tukipalveluiden kustannukset kasvaisi samassa suhteessa ikäihmisten määrän kanssa.

Tämä Ikäystävällinen Naantali -ohjelman keskeinen tavoite on niin ikäihmisten hyvinvoinnin ja elämän laadun kuin myös kuntatalouden (jatkossa sote-hyvinvointialueiden) kannalta perusteltu ratkaisu. Se ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että kaikista ennakoivista toimista huolimatta myös erimuotoista palveluasumista tarvitsevien ikäihmisten määrä tulee Naantalissa lähivuosina kasvamaan. Ja tämän haasteen ratkaisemiseen ohjelma ei valitettavasti anna selkeitä suuntaviivoja. Eli millaista palveluasumista Naantaliin lähivuosina rakennetaan, millä aikataululla, kenen toimesta ja ennen kaikkea minne? Paljon kysymyksiä joihin ilmeisesti nykyisen kaupunginhallituksen pitäisi keksiä ehdotuksia heinäkuun loppuun mennessä. Miten mahtaa onnistua?

Vanhusten palvelutalon rakentamiseen liittyvä kaavoituskiista on puhututtanut naantalilaisia tänä keväänä. Myös päättäjät eri ryhmistä ovat kinastelleet julkisuudessa siitä, kuka on tehnyt tai jättänyt jotain tekemättä, jotta suuresti kaivattu uusi palvelutalo saataisiin rakennettua Naantaliin pikaisesti. Tosiasia on kuitenkin se, että nykyinen valtuusto on yhdessä epäonnistunut vanhusten palvelutalon kaavoitusasiassa. Toki kuluneelle valtuustokaudelle mahtui monia muitakin kiireellisiä ja isoja asiakokonaisuuksia, kuten perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämisen ja asuntomessujen suunnittelu ja toteuttaminen, mutta näistä huolimatta myös vanhusten palveluasumisen kehittämistä, suunnittelua ja kaavoitusta, olisi pitänyt viedä aktiivisemmin eteenpäin.

Asian tärkeyden ja kiireellisyyden vuoksi Naantalissa tulisikin tulevilla valtuustokaudella keskittyä kinastelun sijaan yhdessä tekemiseen. Tämän yhdessä tekemisen voisi aloittaa ensi syksynä Vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelman laatimisella. Tämä kehittämissuunnitelma pohjautuisi Ikäystävällinen Naantali -ohjelman tietoihin ja täydentäisi sitä osallistamalla kaupunginhallituksen lisäksi myös kuntalaiset, muut päättäjät, vanhukset, alan työntekijät, yhdessä pohtimaan

millaista palveluasumista Naantaliin lähivuosina kannattaisi rakentaa, minne päin Naantalia, millä aikataululla ja kenen toimesta.

Nyt kun Naantalista puuttuu Vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelma, on yksittäisen puolueen täytynyt järjestää aiheeseen liittyvä kysely. Tämä on sinänsä kannatettavaa kuntalaisten osallistamista päätöksentekoon, mutta kaupungin järjestämä kysely palveluverkon kehittämisestä voisi olla laajuudeltaan ja sisällöltään kattavampi eikä siihen sisältyisi puoluepoliittista leimaa.

Millaisia asioita kuntalaisilta kannattaisi kysyä? Ensinnäkin, tarvitaanko Naantaliin vanhusten palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen lisäksi esimerkiksi erilaisia yhteisöllisiä asumisen muotoja? Miten senioriasumista tulisi kehittää? Minne uusi vanhusten palvelutalo tai paremminkin vanhusten palvelutalot tulisi rakentaa? Keskustaan vai Luonnonmaalle vai kenties molempiin paikkoihin? Minne keskustan alueella voisi palvelutalon rakentaa ottaen huomioon tilan tarpeen ja kaavoitustilanteen? Entä voisiko valmiiksi asemakaavoitettu Kreivinniityn päiväkodin tontti olla vaihtoehto keskustan alueelle nopeasti toteuttavissa olevalle vanhusten palvelutalolle, kun tiedetään päiväkodin siirtyvän 1-2 vuoden sisällä Kalevanniemeen? Sijaintinsa puolesta Kreivinniityn päiväkodin alueelle sijoitettava palvelutalo tarjoaisi ikäihmisille samanlaiset mahdollisuudet käyttää keskustan palveluita kuin Aurinkosäätiön yhteyteen toivottu lisärakentaminen. Kreivinniityn etuna olisi se, että säästyttäisiin raskaalta ja aikaa vievältä kaavoitusprosessilta valituksineen eikä tarvitsisi koskea Aurinkosäätiön lähellä sijaitseviin puistoalueisiin.

Vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelmaa laadittaessa löydettäisiin näihin ja moneen muuhun kysymykseen yhdessä keskustellen Naantalin ikäihmisten kannalta parhaat ratkaisut.

Vihreiden valtuustoryhmä esittääkin, että Naantali teettää ensi syksynä edellä kuvatun, kuntalaisia osallistavan Vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelman. Samalla kaupunki selvittää onko Kreivinniityn päiväkodin toiminnasta vapautuvan alueen asemakaavaa mahdollista muokata nopealla aikataululla keskustaan sijoitettavan vanhusten palvelutalon tontiksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.12.2021 § 110

Valmistelija

Hoito- ja vanhuspalvelujen johtaja Taina Lahtiola

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Ikäystävällinen Naantali 2021–2024 ohjelman kokouksessaan 1.3.2021 § 69. Ohjelman laadinnan yhteydessä tilattiin laaja ulkopuolisen asiantuntijan selvitystyö, joka kattoi Naantalin ikäihmisten palveluverkon nykytila-analyysin, arvion palvelutarpeen kasvusta ja selvityksen tarvittavista kehittämistoimista. Selvityksen sisältö on integroitu osaksi Ikäystävällinen Naantali 2021–2024 -ohjelmaa.

Asiantuntijaselvitys sisältää asioita, jotka myös vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelmaan valtuustaloitteen perusteella sisältyisivät. Näitä ovat mm. asumisen kehittäminen osana palvelurakenneuudistusta,

ennakoinnin ja varautumisen näkökulmat asumispalveluissa, asumisen kehittämisen yhteiset haasteet ja toimet, sekä teemat; esteetön, toimiva ja ikäystävällinen koti.

Aurinkosäätiöllä on ikäihmisille tarjolla senioriasumista, palveluasumista ja tehostettua palveluasumista. Ikäystävällinen Naantali -ohjelmassa palveluasumisen tavoitteeksi on asetettu 4 %. Ikäihmisten osuuden kasvaessa tulee senioriasumista muuttua palveluasumiseksi. Muutoksesta on hoito- ja vanhuspalvelujen johtoryhmässä laadittu projektisuunnitelma, joka on esitelty sosiaali- ja terveyslautakunnalle 17.6.2021 § 54.

Tavoitteena on monimuotoistaa asumispalveluja siten, että asuminen ja palvelut vastaavat parhaalla mahdollisella tavalla ikäihmisten palvelutarpeita. Ilman palveluita, niin sanotun senioriasumisen piirissä olevien ikäihmisten esteettömien asuntojen rakentamisesta ja ylläpitämisestä voivat ja tuleekin vastata muiden tahojen kuin sosiaali- ja terveyspalveluiden.

Palveluasumisen osalta palvelukuvaus ja mahdolliset uudet lakisääteiset hoitajamitoitukset varmistuvat vasta Vanhuspalvelulain toisen vaiheen uudistuksen valmistuessa ensi vuoden keväällä. Palveluasumista Naantaliin suunniteltaessa halutaan tukeutua uusimpaan lainsäädäntöön ja valtakunnallisiin välimuotoista asumispalvelua koskeviin suosituksiin. Aiheeseen liittyvä opinnäytetyö (YAMK) on myös parhaillaan palvelukodin johtajan toimesta tekeillä, ja se valmistuu myös ensi vuoden keväällä. Opinnäytetyössä tarkennetaan palveluasumisen palvelukuvauksia uudistuvan lainsäädännön ja suositusten pohjalta.

Uuden palvelukeskuksen, johon sisältyy 40 tehostetun palveluasumisen ja 20 palveluasumisen asuntoa, sijainti ja tonttikysymys on päätetty kaupunginhallituksen kokouksessa 4.10.2021 § 391. Uusi asumisyksikkö rakennutetaan Luonnonmaalle osoitteeseen Meteoritie 1. Samassa yhteydessä päätettiin myös, että maankäytön suunnittelussa varaudutaan uusien palvelukeskustonttien kaavoittamiseen.

Voitaneen todeta, ettei vuonna 2020 Anu Oikkonen-Nikulan tekemän laajan selvitystyön ja valmisteilla olevan YAMK opinnäytetyön jälkeen ole tarvetta tilata uutta vanhusten palveluverkon kehittämissuunnitelmaa ajankohtana, jolloin valmistaudutaan liittymään osaksi hyvinvointialuetta. Hyvinvointialueen myötä ikäihmisten palvelut tullaan järjestämään koko hyvinvointialueen kattavien yhteisten periaatteiden, palvelurakenteen ja kriteeristöjen mukaisesti.

Esittelijä

Perusturvajohtaja

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esittelytekstissä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa, että ennen hyvinvointialueuudistusta ei ole perusteltua laatia uutta laajaa palveluverkkoselvitystä, sillä kaupungissa on käynnissä ikäihmisten asumispalvelujen ja muiden palvelujen laaja kehittämistyö aiemmin tehdyn Ikäystävällinen Naantali -ohjelman pohjalta ja kehittämistoimet kaupungin valmistautuessa turvaamaan palvelut hyvinvointialueuudistuksen jälkeen.

Päätös

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

- Kaupunginvaltuusto merkitsee sosiaali- ja terveyspalveluiden valtuutettu Eero Latvalan ym. aloitteeseen antaman selvityksen tiedokseen.

- Valtuutettu Eero Latvalan ym. aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.